

International Behavior
Analysis Organization

libros, educación, psicología

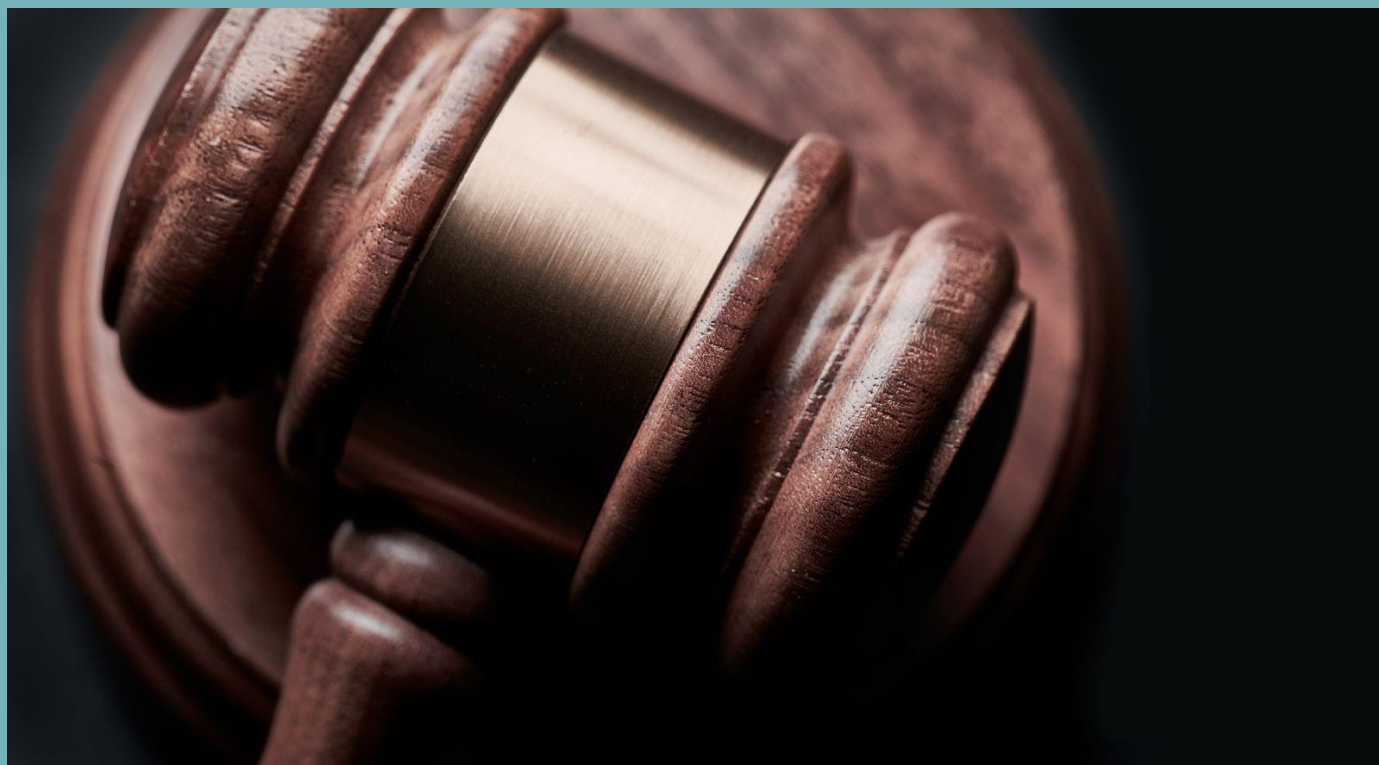
IBAO etikos gairès

Tarptautinė elgesio
analizės organizacija
2021 v100

2020 metų vasario mėnesį IBAO valdybos nariai susiskirstė į keletą skirtingų komitetų, kuriems buvo priskirtos užduotys sukurti atitinkamus reikalavimus IBA ir IBT sertifikavimui nuo 2021 metų. Vienas iš tokių komitetų buvo “Etikos komitetas”, kurio darbo tikslas iširti, aptarti, diskutuoti ir perkskaityti Etikos taisykles, gaires ir kodus, kurias pateikė įvairių profesijų specialistai įvairiose tarptautinėse organizacijose. Šios žinios buvo panaudotos diegiant svarbius etikos reikalavimus, kurie būtų tinkami įvairioms kultūroms visame pasaulyje. Šio komiteto nariai nusipelnė ypatingo pripažinimo dėl jų indėlio, profesionalumo ir dėmesingumo smulkiausioms detalėms.

IBAO etikos komiteto nariai

- Jessica Kelly, M.S., BCBA, IBA – Šveicarija
- Stef Schuldt, Dipl. Psych., BCBA, IBA – Vokietija
- Hira Khan, M.Ed, RBT, IBT – Egiptas/Pakistanas
- Fan Yu Lin, Ph.D., BCBA-D, IBA – Kinija
- Julianne Bell, MSc – JK, BCBA, IBA
- Alexandra Wiegand, MS, MBA, BCBA, IBA – Bahreinas
- Akanksha Chhettri, MA, BCBA, IBA – Gana
- Marija Stosic, M.A., SLP – Serbija
- Rachel Arnold, M.Ed – Pietų Korėja
- Veronica Sirbu, MA – Moldova
- Ross Leighner, MA, IBA – Australija
- Henriette Brandtberg, MSc Psych, IBA – Danija
- Mohammed M. Al-Hammouri, Ph.D., IBA, CHPE, RN – Jordanija
- Orsolya Ujhelyi-Illes, MS, BCBA, IBA – Vengrija
- Michael M. Mueller, Ph.D., BCBA-D, IBA – Jungtinės Amerikos Valstijos

Tarptautinės elgesio analizės organizacijos „Etikos gairės“ sudarytos iš trijų svarbių komponentų: gairių, etikos problemų sprendimo modelio ir priedų su kultūriniais ir regioniniais pavyzdžiais kaip naudoti problemų sprendimo modelį ir kaip interpretuoti pačias taisykles. Tai bus ir toliau plėtojama. Etika ne visuomet yra aiški ir ne visada gali būti pritaikyta tuo pačiu principu skirtingose situacijose. Tai yra privaloma kiekvieno IBA ir IBT pareiga suprasti ir laikytis gairių visais profesinės veiklos aspektais.

Etikos gairės

Etikos
problema.
Sprendimo
modelis

Priedas. Pavyzdžiai ir
interpretavimas

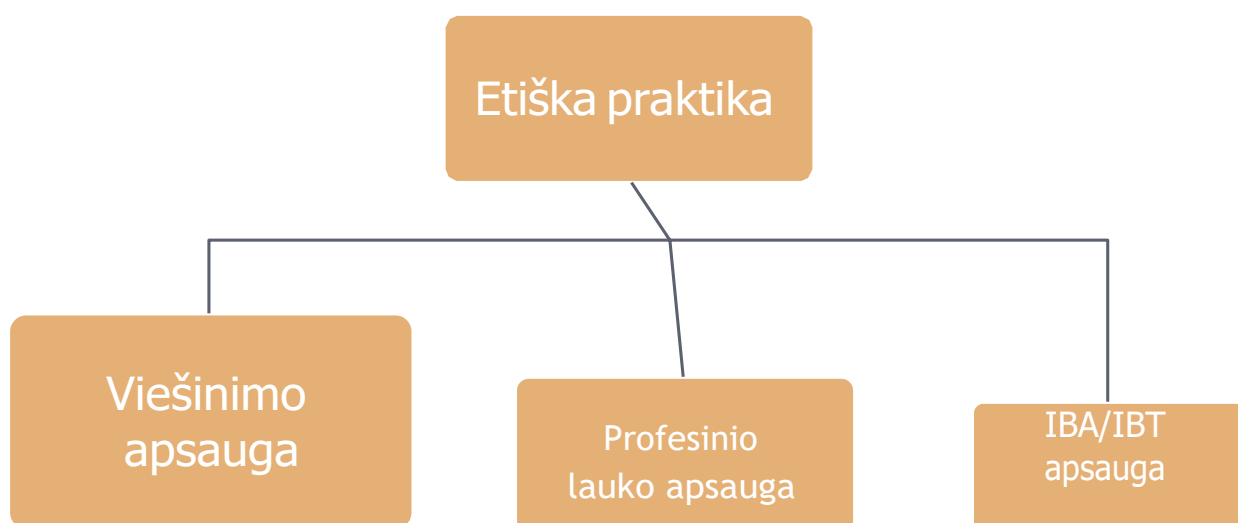
Pratarmė

Tarptautinė elgesio analizės asocijacija (angl. IBAO) pristato sekančius etikos principus siekiant reguliuoti Tarptautinių elgesio analitikų (IBA) ir Tarptautinių elgesio terapeutų (IBT) praktiką. Iš IBAO sertiifikuotų specialistų tikimasi aukščiausių etikos standartų išlaikymo praktikoje, profesiniuose santykiuose, ryšiuose su visuomene, siekiant apsaugoti pažeidžiamas grupes ir reprezentuoti taikomosios elgesio analizės sritį remiantis humanistiniais principais. Šie IBAO sertifikuoti asmenys, savo profesinėje veikloje privalo visuomet laikytis Etikos gairių.

Toliau pateiktos etikos gairės nurodo standartus, kuriuos turi atitikti asmenys, sertifikuoti IBAO. Visuomenės informuotumas apie mūsų siekiamus principus nustato tam tikrus veiklos lūkesčius, kurių kiekviena(s) IBA ir IBT sutinka laikytis nuo pat sertifikavimo mokymų ir supervizijų pradžios ir tol, kol išlaikomi suteikti įgaliojimai.

IBA etikos gairės turėtų būti naudojamos įvairiose aplinkose ir situacijose. Šios gairės turėtų būti naudojamos visų pirma siekiant apsaugoti klientus, o taip taikomosios elgesio analizės mokslo šaką, IBA ir IBT bei visus susijusius asmenis. IBAO adaptavo Rosenbergo ir Schwartzo (2018 m.) etikos „Problemų sprendimo modelį“. Vietoje absoliutaus, nelankstaus etikos taisyklių laikymosi visuomet ir visose situacijose IBA/IBT turi taikyti nuosaikų modelį (kartu su aukštais asmeniniais/etinėmis standartais), kad nuspręstų, ką daryti įvairiose situacijose, kai skirtingi šaltiniai gali pasirodyti prieštaringi. Iš esmės, etikos gairių turi būti laikomasi nuolat. Tačiau tai, kaip jų laikomasi, gali keisti atsižvelgiant į kontekstą ir situaciją. Problemų sprendimo modelis ir pavyzdys kaip jį pritaikyti yra pateikiamas etikos gairių pabaigoje, IBAO veiks etikos komitetas, sudarytas iš etikos konsultantų, su kuriais bus galima susisiekti siekiant rasti sprendimą, kuris atitiktų visų suinteresuotų pusių poreikius.

Rosenberg, N.E., Schwartz, I.S. „Guidance or Compliance: What Makes an Ethical Behavior Analyst?“, „Behavior Analysis Practice 12“, 473-482 (2018 m.).

1. Ginkite klientų teises ir orumą

1.1. Sertifikati asmenys turi elgtis su klientais pagarbiai ir visada gerbti klientų orumą. Kiek tik tai įmanoma, visada reikėtų atsižvelgti į klientų pageidavimus. Visos paslaugos turi būti teikiamos su supratingumu.

1.2. Nepakenkite / klientų apsauga. Visas bendravimas turi vykti ir paslaugos turėtų būti teikiamos atsargiai, kad klientai būtų apsaugoti nuo žalos. Sertifikuoti asmenys yra atsakingi už paslaugų teikimą tokiu būdu, kuris lemtų teigiamus pokyčius klientam ir jų aplinkai bei maksimaliai padidintų jų emocinę gerovę.

1.3. Priimant sprendimus dėl pagalbos būdų, intervencijos turėtų būti maksimaliai efektyviausios, bet kartu ir kuo mažiau invazinės.

1.4. Sertifikuoti asmenys turėtų aptarti paslaugų riziką ir naudą, bei gauti raštišką informuotą sutikimą dėl paslaugų, elgesio vertinimo, elgesio intervencijų, keitimosi konfidencialia informacija, paslaugų pakeitimų, garso ar vaizdo įrašų darymo ir dalijimosi duomenimis.

1.5. Sertifikuoti asmenys gerbia kliento konfidencialumą ir saugo kliento privatumą. Konfidencialumas gali būti pažeistas tik tada, kai įtariamas išnaudojimas ar nepriežiūra, iškyla medicininė būtinybė (pvz., pranešti apie diagnozę skubios medicinos pagalbos metu), kai klientui gresia neišvengiama pavojaus rizika arba kai yra teisinis įpareigojimas. Jei įstatymai reikalauja, kad sertifikuotas asmuo pažeistų konfidencialumą, ji(s) gali atskleisti tik susijusią informaciją.

1.6. Sertifikuotas asmuo įrašus ir identifikuojančią informaciją saugiai kaupia ir saugo mažiausiai 7 metus, ir ilgiau, jei vietinės taisyklės reikalauja tą daryti ilgiau nei 7 metus. Šie įrašai gali apimti vertinimus, tiesioginį bendravimą su klientu, pvz., stebėjimo pastabas, po užsiėmimo sudaromas santraukas, pokalbius su tėvais ar globėjais ir kt., taip pat organizacinius, finansinius ir sutarčių dokumentus. Klientai turi teisę susipažinti su savo įrašais, o norint jų įrašais pasidalinti su trečiosiomis šalimis (pvz., susijusiais specialistais) yra reikalingas klientų sutikimas.

2. Toleruokite įvairovę

2.1 Sertifikuoti asmenys gina žmonių lygybę ir teisingumą, įsipareigodami priimti sprendimus, susijusius su paslaugų teikimu, nediskriminuojant asmens dėl negalios, rasės, tautybės, lyties, seksualinės orientacijos, religinių įsitikinimų, amžiaus ar socialinės ir ekonominės padėties. Sertifikuoti asmenys su klientais elgiasi nešališkai ir į kiekvieną klientą žiūri kaip į individualų asmenį, siekdami patenkinti konkrečius to asmens poreikius.

2.2 Sertifikuoti asmenys gerbia skirtingus kultūrinius papročius. Dirbant su klientais ir kitais specialistais, kurių įsitikinimai, vertybės ir kultūros normos skiriasi nuo sertifikuoto asmens bus stengiamasi užtikrinti, kad paslaugos būtų teikiamos supratingai, tolerantiškai ir gerbiant šiuos skirtumus. Sertifikuoti asmenys supranta savo atsakomybę išanalizuoti ir eliminuoti asmeninį šališkumą, kuris gali trukdyti objektyviai teikti paslaugas.

2.3 Nepriklausomai nuo klientų ir sertifikuotų asmenų skirtumų, Sertifikuoti asmenys visada turėtų būti objektyvūs ir absoliučiai profesionaliai teikti aukštos kokybės pagalbą. Jei dėl kokių nors priežasčių pablogėja objektyvumas ar sprendimų priėmimas, sertifikuotas asmuo turėtų persvarstyti savo paslaugų teikimą.

3. Kompetencija ir meistriškumas

3.1 Sertifikuoti asmenys sąžiningi ir demonstruoja šią savybę teikiant paslaugas, profesiniuose santykiuose ir verslo bei komercinėse veiklose.

3.2 Sertifikuoti asmenys demonstruoja principingumą suteikdami informaciją ir paslaugas, kurios remiasi recenzuotų tyrimų rezultatais, duomenimis ir elgsenos teorija, kad suteiktų informaciją, reikalingą priimti sprendimams dėl pagalbos.

3.3 Saugumas yra prioritetas. Siekiant apsaugoti klientus, paslaugos turi būti teikiamos saugiai. Jei kliento saugumui gresia pavojus, sertifikuotas asmuo nutrauks tuo metu teikiamą paslaugą ir imsis visų būtinų veiksmų, kad atlieptų nesaugią situaciją, prieš tęsdamas paslaugų teikimą. Sertifikuoti asmenys žino galimas elgesio intervencijų ribas.

3.4 Sertifikuoti asmenys dirba neperžengdami kompetencijos / profesinių ribų. Jie teikia tik tokias paslaugas, kurios atitinka jų išsilavinimą, supervizijas ir patirtį. Norint praktikuoti už savo išsilavinimo ribų, sertifikuotas asmuo turi gauti papildomą mokymą ir supervizijas.

3. Kompetencija ir meistriškumas (tęsinys)

3.5 Tobulinti kompetenciją / siekti meistriškumo. Sertifikuoti asmenys turėtų nuolat siekti tobulinti savo žinių bazę elgesio analizės ir etiško paslaugų teikimo srityse. Sertifikuoti asmenys sieks mokytis ir išlaikyti profesinių temų žinias per patvirtintus tęstinio mokymo (toliau – TM, angl. CE) renginius. Sertifikuoti asmenys naudojami kitais ugdymo būdais, ne tik reikalaujamais TM (angl. CE) renginiais, kad žinotų naujausią profesinės srities ir etikos informaciją.

3.6 Mokslinė praktika. Sertifikuoti asmenys priima duomenimis pagrįstus sprendimus vertindami elgesį, elgesio keitimo procedūrų metu ir visose kitose elgesio analizės veiklose. Visi vertinimai, intervencijos ir kitos elgesio procedūros turi būti pagrįstos elgesio analizės teorija arba paskelbtos elgesio analizės literatūroje. Sertifikuoti asmenys turėtų remtis vieno atvejo eksperimento schemos naudojimu atliekant tyrimus ir praktikoje, kad priimant sprendimus būtų galima analizuoti duomenis pagal atitinkamas dimensijas.

4. Vadyba, supervizijos ir mokymas

4.1 Sertifikuoti asmenys, supervizuodami kitus, tiek akredituotus, tiek ir neturinčius akreditacijos paslaugų teikėjus, tą daro pagarbiai, rūpestingai ir sąžiningai. Sertifikuoti asmenys turėtų tinkamai prezentuoti taikomosios elgesio analizės sritį, užtikrindami, kad patys kandidatai proceso metu taptų išmanančiais, gabiais ir etiškai dirbančiais sertifikuotais asmenimis.

4.2 Siekiant palengvinti ir skatinti taikomosios elgesio analizės srities augimą visame pasaulyje, sertifikuoti asmenys skatinami teikti nebrangią mentorystę ir profesionalią pagalbą. Kaina turėtų būti nustatoma lanksčiai, atsižvelgiant į naujai sertifikuotų IBA ir IBT regiono ir pajamų situaciją.

4.3 Kandidatams rengiami mokymai, atitinkantys numatomus supervizijų trukmės reikalavimus pagal IBAO standartus.

4.4 Priežiūrą teikiantys sertifikuoti asmenys informuoja klientą ir kitus suinteresuotuosius subjektus apie priežiūros santykius.

4.5 Sertifikuoti asmenys tinkamai dokumentuoja supervizijų reikalavimus ir pasirašo kandidato dokumentus, kai tikslai pakankamai pasiekti.

4.6 Sertifikuoti asmenys supervizuoja kitų asmenų veiklą tik savo kompetencijos ribose.

4.7 Jei bet kuriuo metu sertifikuotas asmuo pastebi, kad jo(s) kandidatas elgiasi ar praktikuoja neetiškai, tyčia ar ne, sertifikuotas asmuo privalo aiškiai jį tai atkreipti kandidato dėmesį. Reikėtų rasti sprendimą arba nutraukti profesinius santykius. Sertifikuotas asmuo užtikrina, kad mokymai atitiks kandidato tikslų ar sertifikavimo reikalavimus.

5. Socialinė atsakomybė

- 5.1 Sertifikuoti asmenys reklamoje naudoja tiksliai teiginius ir pateikia tik tuos galimus rezultatus, kurie yra teisingi ir atitinka tikėtinius rezultatus.
- 5.2 Kai sertifikuoti asmenys naudoja klientų ar viešus atsiliepimus reklamai, tie atsiliepimai nekeičiami ir atspindi visų surinktų atsiliepimų rezultatus.
- 5.3 Jei sertifikuoti asmenys reklamoje naudoja viešus pareiškimus, reikia pasirūpinti, kad sertifikuotas asmuo nepatektų į tokią situaciją, kad būtų paveiktas jų objektyvumas, susijęs su paslaugų teikimu.
- 5.4 Jei nepilnamečių nuotraukos ar vaizdo įrašai naudojami reklamoje, reikia atsižvelgti į klientų teises ir emocijų tų nuotraukų ir vaizdo įrašų, paskelbtų internete, poveikį, siekiant apsaugoti nuotraukų ar vaizdo įrašų subjektą esamose ir būsimose situacijose.
- 5.5 Sertifikuoti asmenys tiksliai perteikia ir parodo jų įgytą akreditaciją ir įgytą akreditaciją naudoja sąžiningai.
- 5.6 Sertifikuoti asmenys turėtų skatinti etišką kultūrą demonstruodami etišką elgesį ir, kai tinka, padėdami kitiems atpažinti etiškesnius elgesio būdus.
- 5.7 Sertifikuoti asmenys užtikrina, kad socialinės žiniasklaidos įrašai nepažeistų jokių etikos gairių, įskaitant, bet neapsiribojant, klientų privatumo ir konfidencialumo teises.
- 5.8 Sertifikuoti asmenys nurodo tinkamus kanalus, kuriais klientai galėtų išreikšti savo problemas.
- 5.9 Jei klientai išreiškia susirūpinimą ar kritiką, sertifikuoti asmenys tai priima profesionaliai ir stengiasi ištaisyti situaciją, atsižvelgdami į tai kas būtų geriausia klientui.
- 5.10 Sertifikuoti asmenys naudoja IBAO ir kitų organizacijų intelektinę nuosavybę tik gavę leidimą ir laikantis vietinių įstatymų, reglamentuojančių tokį naudojimą. Klausimus apie IBAO intelektinės nuosavybės naudojimą reikia siųsti adresu info@theibao.com.

6. Profesiniai santykiai

- 6.1 Sertifikuoti asmenys identifikuoja „klientą“ prieš teikiant paslaugas ir supažindina su klientu visas šalis. Sertifikuoti asmenys apibrėžia „klientą“ kaip galutinį paslaugų gavėją, o ne kaip asmenį, kuris moka už paslaugas.
- 6.2 Organizacijos gali būti IBA teikiamų paslaugų klientais. Paslaugų, teikiamų organizacijai, kai klientas yra organizacija, pavyzdžiai apima, bet neapsiriboja, personalo mokymus, pastiprinimo programas, skirtas pagerinti biuro produktyvumui, ir saugaus elgesio mokymus.
- 6.3 Sertifikuoti asmenys dirba atsižvelgdami į tai kas yra geriausia jų klientui. Sertifikuoti asmenys užmezga tik nesavanaudiškus santykius.
- 6.4 Sertifikuoti asmenys turėtų žinoti, kad tam tikri dvejetainiai santykiai gali būti problematiški ir riboti objektyvumą paslaugų teikimo metu. Jei egzistuoja tokie dvejetainiai santykiai, sertifikuoti asmenys informuoja visas susijusias šalis apie galimą interesų konfliktą ir įtaką. Jei objektyvumas yra paveiktas, profesinius santykius reikia persvarstyti.
- 6.5 Sertifikuoti asmenys gerbia ir laikosi sutartinių įsipareigojimų, teisinių įsipareigojimų ir įstaigos įsipareigojimų savo darbdaviams savo veiklos vietose ir susijusių su paslaugų teikimu.
- 6.6 Sertifikuoti asmenys dalyvauja bendradarbiaujant su kitų sričių specialistais ir pagalbos teikimo komandomis, pirmenybę teikdami tam kas yra geriausia klientui.
- 6.7 Kai Sertifikuoti asmenys užmezga sutartinius santykius su klientais ar kitomis šalimis, išlaidos, susijusios su sutartimis, finansiniais susitarimais ir kitais atitinkamais finansiniais aspektais, aptariamoms prieš teikiant paslaugą.
- 6.8 Sertifikuoti asmenys, jei įmanoma, ginčija netinkamą asmenų ir organizacijų veiklos vykdymą ir netinkamą elgesį. Įspėjimai gali būti žodiniai, rašytiniai arba pateikti ataskaitose. Sertifikuoti asmenys imasi šių įspėjimų, kad išlaikytų taikomosios elgesio analizės srities etiškumą, ir, kad plačioji visuomenė apie ją galvotų kuo geriau.
- 6.9 Sertifikuoti asmenys įvairiais būdais išlaiko atitinkamas profesines ribas.
- a) Jei klientas yra asmuo, kuris tiesiogiai gauna naudos iš sertifikuoto asmens paslaugų, palaikykite su tuo asmeniu neutralius santykius bent dvejus metus po paslaugos nutraukimo.
  - b) Palaikykite neutralius santykius su kliento tėvais, globėjais ir kitais susijusiais asmenimis tol, kol profesiniai santykiai su klientu bus nutraukti.
  - c) Jei klientas yra organizacija, palaikykite neutralius santykius su organizacijos nariais tol, kol profesiniai santykiai bus nutraukti.

7. Sertifikuoto asmens savarankiška atsakomybė

7.1 Atsižvelgiant į šias gaires, paties sertifikuoto asmens interesai seka po visuomenės, kliento, visų galimų suinteresuotųjų šalių ir taikomosios elgesio analizės srities interesų. Sprendimų priėmimas turėtų atspindėti šį svarbos eiliškumą.

7.2 Taip atsitikus, kad sertifikuotas asmuo negali būti objektyvus paslaugų teikimo ar profesiniuose santykiuose, sertifikuotas asmuo privalo pripažinti šias sąlygas ir rasti sprendimą, kuris išlaikytų kliento ir visų suinteresuotųjų šalių orumą bei apsaugotų profesinę sritį.

7.3 Sertifikuoti asmenys išsprendžia situacijas, kai buvo pažeistas objektyvumas, laikinai ar visam laikui perduodant paslaugų teikimą kitam teikėjui, rekomenduojant alternatyvius teikėjus, konsultuojantis su elgesio analitikais, turinčiais daugiau patirties su konkrečiomis problemomis arba gaunant supervizijas dėl objektyvumo trūkumą sukėliančios problemos.

8. Tyrimai ir publikavimas

8.1 Prieš pradėdant tyrimus, visi dalyviai turi pateikti informuotą raštišką sutikimą. Turi būti išlaikytas visų tyrimo dalyvių konfidencialumas.

8.2 Dalyviams turi būti paaiškintas jų dalyvavimas ir kaip nutraukti savo dalyvavimą bet kuriuo metu ir dėl bet kokios priežasties.

8.3 Po tyrimų turėtų būti parengiami ataskaitiniai pranešimai, kuriuose paaiškinami tyrimo rezultatai ir atskleidžiamas bet koks apgaulės panaudojimas.

8.4 Instituciniai arba vietiniai vidiniai peržiūros komitetai turi patvirtinti bet kokią tyrimo projektą prieš pritraukiant dalyvius.

8.5 Publikacijos kūrėjų sąrašė turi tiksliai atspindėti autorius pagal jų indėlio apimtį.

8.6 Duomenys turi būti tiksliai pateikiami visose praktikos situacijose ir pateikiant tyrimų rezultatus.

8.7 Sertifikuoti asmenys kaip savo pateikia tik savo originalų darbą. Tinkamas kitų autorių darbų citavimas turėtų atitikti dabartinius taikomosios elgesio analizės srities standartus ir naujausią nacionalinės psichologų draugijos publikavimo gairių, reglamentuojančių šalį, kurioje atliekamas tyrimas ar rašymas, redakciją.

Etikos problemų sprendimas naudojant problemų sprendimo modelį

Teikiant paslaugas taikomosios elgesio analizės srityje gali susiklostyti tam tikros situacijos, kai sertifikuotas asmuo nėra tikras, kaip elgtis dėl prieštaringų etikos gairių. Sertifikuoti asmenys išsprendžia dilemas naudodamiesi etikos problemų sprendimo modeliu, pagrįstu modeliu, kurį aprašė Rosenberg ir Schwartz (2018 m.). Šis modelis apima dilemos ir aplinkinių problemų nustatymą, galimų sprendimų sugalvojimą, tų sprendimų įvertinimą ir pasirinkto sprendimo įgyvendinimą.

Tais atvejais, kai sertifikuotas asmuo jaučia esant konfliktą, sertifikuotas asmuo turėtų:

- 1) *Žinoti, kad tai yra konfliktas. Suprasti, kurios gairės gali būti pažeidžiamos.*
- 2) *Jei reikia, bandyti kalbėtis su kolegomis, klientu ar tėvais, globėjais.*
- 3) *Sudaryti galimų sprendimų sąrašą.*
- 4) *Aptarti arba įvertinti sprendimus su kolegomis, klientu ar tėvais, globėjais, jei reikia, ir susitarti dėl sprendimo.*
- 5) *Įgyvendinti pasirinktą sprendimą.*
- 6) *Įvertinti savo sprendimą ir rezultatus ir pasidalinti su tais, su kuriais buvo konsultuojamasi sprendžiant problemą.*

Rosenberg, N.E., Schwartz, I.S. „Guidance or Compliance: What Makes an Ethical Behavior Analyst? Behavior Analysis in Practice 12“, 473-482 (2018 m.).

Etikos problemų sprendimas naudojant problemų sprendimo modelį

Pavyzdžiui, IBA įgyvendino pagrindinę elgesio valdymo programą, siekdama sumažinti agresiją, kurią pastiprino užduočių reikalavimų vengimas. Įgyvendinant 3 žingsnių pagalbos suteikimo procedūrą, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi reikalavimų ir užkirstas kelias pasišalinimui, vaikas pradėjo garsiai verksti, o toks elgesys nebuvo vaiko repertuaro / istorijos dalis.

Kadangi IBA manė, kad gali kilti konfliktas, ji nusprendė naudoti problemų sprendimo modelį, pradedant nuo 1 veiksmo: „Žinokite, kad tai yra konfliktas. Supraskite, kurios gairės gali būti pažeistos.“

IBA jautė etikos gairių, kuriose patariama „nepakenkti“, ir etikos gairių taikyti „mokslinę praktiką“, kuri palaiko tokio tipo pastiprinimu pagrįstas intervencijas sunkiam elgesiui valdyti pažeidimą. Abi šios etikos gairės yra teisingos ir sąžiningos, tačiau tokiomis aplinkybėmis jos kažkaip prieštarauja vienos kitoms.

Vykdydama 2 veiksmą „Jei reikia, bandykite kalbėtis su kolegomis, klientu ar globėju“, IBA konsultavosi su kolega (elgesio analitiku), apibūdino situaciją ir savo jausmus dėl galimo konflikto. Per šį pokalbį su kolega ji tęsė 3 veiksmą „Sudarykite galimų sprendimų sąrašą“.

Ji sudarė galimų sprendimų sąrašą, į kurį įtraukė: intervencijos nutraukimą ir kitokio kelio pabandymą, visišką intervencijos nutraukimą ir leisti mokiniui išvengti reikalavimų arba tęsti pradinę intervenciją..

4 žingsnyje „Aptarkite arba įvertinkite sprendimus su kolegomis, klientu ar tėvais, globėjais, jei reikia, ir susitarkite dėl sprendimo“, ji įvertino kiekvieną iš galimų sprendimų. Pirmajam sprendimui, išbandyti naują intervenciją, ji įvertino laiką, kurio prireiks naujai intervencijai sukurti, gauti sutikimą ir apmokyti darbuotojus, ir tai, kad rezultatas gali būti toks pats. Ji nemanė, kad šis sprendimas atmes kokias nors etikos gaires, ir jautė, kad vėl atsidurs toje pačioje situacijoje, tiesiog atidėiodama reikalingą intervenciją. Tada ji apsvarstė antrąjį variantą - visišką intervencijos nutraukimą. Ji nusprendė, kad nors tai greičiausiai sumažins verkimą, tai nesumažins agresijos kitų atžvilgiu ir greičiausiai pažeistų keletą kitų etikos gairių, kurių ji buvo išmokyta laikytis. Galiausiai ji apsvarstė trečią variantą - tęsti pradinę intervenciją. Ji žinojo iš ankstesnės patirties ir pasikonsultavusi su kitais IBA, kad neigiamas emocinis atsakas naudojant pasišalinimo gesinimą nėra neįprastas ir trumpalaikis, kai naudojamas su teigiamu pastiprinimu, kokį ji buvo numačiusi savo intervencijos plane. Ji taip pat pasinaudojo savo racionaliu sprendimu, kad nuspręstų, jog „nepakenkti“ neturėtų būti aiškinama kaip „niekada nesukelti jokio diskomforto“. Vaikui būtų žalingiau toliau būti agresyviu ir dėl to prarasti galimybes mokytis.

5 veiksmui „Įgyvendinant pasirinktą sprendimą“ IBA pasirinko tęsti intervenciją, kurią ji iš pradžių buvo suplanavusi, ir ją patikimai įgyvendino.

Etikos problemų sprendimas naudojant problemų sprendimo modelį

Atlikdama 6 veiksmą „Įvertinti savo sprendimą ir rezultatus, bei pasidalinti su tais, su kuriais buvo konsultuotasi problemos sprendimo procese“, intervencijai vykstant kelias dienas, ji apmąstė savo sprendimą, ar priėmė teisingą sprendimą. Įgyvendinimas lėmė labai sumažėjusią agresiją, klientas verkė tik pirmąsias porą valandų po įgyvendinimo, bet dėl jos sprendimo edukaciniai tikslai buvo pasiekti. Ji nusprendė, kad tai buvo tinkamas pasirinkimas, ir džiaugėsi, kad suprato ir laikėsi paprasto problemų sprendimo modelio.